

souhlasné vůli pochybovati (§ 863 obč. zák.). V dovolací stížnosti připouští stěžovatel, že kupní cena je splatna v P., neboť uvádí v dovolací stížnosti, že v tomto případě zavazují žalovanou stranu ona ustanovení záznamu o kupu, která se vztahují na kupní smlouvu samu, a že si žalovaná strana byla vědoma, že podpisuje listinu, týkající se koupě, z čehož vyplývá, že si žalovaný byl vědom, že kupní cena jest splatna v P. a že tedy tam s jeho strany jest trhovou smlouvu splniti. Takovéto ujednání stačí podle §u 88 odstavec prvý j. n. k odůvodnění příslušnosti okresního soudu v P. Není třeba, by mezi stranami bylo bývalo ještě ujednáno, že kupní cena je žalovatelná u okresního soudu v P., neboť právě v tomto směru byl § 88 j. n. změněn cis. nař. ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák., kterým bylo z prvotního doslovu tohoto §u vyloučeno ustanovení, že jest současně zapotřebí, by s ujednáním soudu splniště bylo též vysloveno oprávnění k žalobě u tohoto soudu. Není proto třeba ani rozebíratí otázku, zda žalovaný, podepsav svrchu zmíněný záznam o kupní smlouvě, projevil též souhlas se žalovatelností kupní ceny u okresního soudu v P. Žalující firma žaluje na splacení kupní ceny a prokazuje úmluvu o soudu splniště záznamem ze dne 14. října 1920 a vyhovuje takto úplně předpokladum §u 88 odstavec prvý j. n., což stačí k odůvodnění příslušnosti okresního soudu v P. přes to, že žalující firma v žalobě neuváděla výslovně i § 88 j. n., neboť jest rozhodno, že její přednes po skutkové stránce vyhovuje právnímu stanovisku §u 88 odstavec prvý j. n.

Čís. 2157.

Nejde o poměr komisionářský s plným delcredere (čl. 370 obch. zák.), nýbrž o smlouvu kupní, závázal-li se ten, komu bylo zboží dodáno, nejen, že zboží dále prodá, nýbrž i že plně ručí za zaplacení a vyřízení.

Ustanovení čl. 347 obch. zák. o vytýkání vad nelze užiti, nebylo-li zboží dosud odesláno (při koupi prenumerační).

(Rozh. ze dne 9. ledna 1923, Rv II 274 22.)

Žalobkyně koupila od firmy C. 10 vagonů prima kokosového sádla po 28 Kč za 1 kg a ujednala se žalovanou firmou B, že tato prodá na účet žalobkyně 5 vagonů prima kokosového sádla »C« po 32 Kč za 1 kg, při čemž plné ručení za zaplacení a vyřízení měla nésti žalovaná firma. Jež kromě toho měla poukázati žalobkyni 30.000 Kč za vagon, proti čemuž jí žalobkyně přiznala prodejní provisi 30 h, delcredere 50 h a za ztrátu úroku 20 h při 1 kg. Žalovaná měla žalobkyni poukázati 90.000 Kč ihned, 60.000 Kč pak do 25. listopadu 1920, kupní cenu měla zaplatiti předem přímo firmě »C«. Ježto žalovaná poukázala žalobkyni pouze 90.000 Kč, žalovala tato, by zaplatila jí 60.000 Kč a firmě C kupní cenu za pět vagonů (1.400.000 Kč). Procesní soud první stolice žalobě vyhověl a uvedl v podstatě v d u v o d e c h: Jde tu o kupní smlouvu, ježto žalovaná převzala plné ručení za zaplacení a vyřízení bez ohledu, zda se jí další prodej podaří a zda se bude oň bráti čili nic. Byla proto žalovaná za všech okolností povinna zboží zaplatiti a odebrati;

rovněž jistota 150.000 Kč měla se poukazem státi vlastnictvím žalobkyně. Dle §u 916 obč. zák. jest právní jednání posuzovati dle pravé jeho podstaty, pročež jest považovati i smlouvu, o niž tu jde, za smlouvu kupní, třebaž byla zvolena forma smlouvy jednatelské (agentské). Ježto žalovaná měla platiti předem, jest s placením v prodlení. Žalovaná nemůže se vymlouvat, že žalobkyně není s to, dodati jí prima kokosové sádlo, ježto ho firma C. nemá, nýbrž bude na ní, by zboží, až jí bude žalobkyní dodáno, pozastavila. Prozatím však pozastavení zboží nepřichází v úvahu. Žalovaná má dle smlouvy plniti předem, není proto dosud žalobkyně k plnění zavázána, nýbrž až po zaplacení kupní ceny. I námitka žalované, že může se domáhati storna smlouvy, ježto žalobkyně činí nárok na přílišný zisk, jest lichou, ježto tu jde o zboží bursovní, oba smluvníci jsou velkoobchodníky a na ceně se shodly. **O d v o l a c í s o u d** potvrdil rozsudek v podstatě z týchž důvodů.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka vytýká napadenému rozsudku především zmatečnost, kterou spatřuje v tom, že se druhá stolice tvrzením, že smlouva ze dne 15. listopadu 1920 odpovídala úmyslu stran, ocitla v odporu s rozsudkem první stolice, která pokládá tuto smlouvu za smlouvu kupní, a že jest dále rozsudek druhé stolice v odporu sám s sebou, neboť, odpovídá-li smlouva úmyslu stran, je to prý smlouva agentská a nikoli kupní. Je zřejmo, že tu nejde o zmatečnost ve smyslu §u 477 čís. 9 c. ř. s., nýbrž o výklad smlouvy a tedy o právní posouzení věci. Že smlouva ze dne 15. listopadu 1920 odpovídala úmyslu stran, o tom nebylo v celém sporu pochybnosti, běží jen o to, zda je to smlouva agentská, jak tvrdí žalovaná, či smlouva kupní, jak tvrdí žalobkyně. Vzhledem k ustanovení čl. 278 obch. zák. nezáleží na tom, v jaké formě byla smlouva sepsána, nýbrž na tom, co je pravou její podstatou. Žalovaná zavázala se v této smlouvě nejen zboží prodati, nýbrž převzala též plnou záruku za zaplacení a vyřízení (Abwicklung). Složila pro žalobkyni 90.000 Kč a zavázala se zaplatiti zbytek 60.000 Kč žalobkyni nejdéle do 25. listopadu. Kupní cena měla býti firmě C. zaplacena napřed, tedy před odesláním zboží. Nejde tu tedy o obchod komisionářský s plným delcredere ve smyslu čl. 370 obch. zák., nýbrž o smlouvu kupní. V tomto směru posoudil odvolací soud věc po stránce právní správně a výtky zmatečnosti jest zcela bezpodstatná. Poněvadž byla smlouva uzavřena písemně, jest věcí soudu, aby ji vyložil a nebylo proto třeba prováděti dukazy o úmyslu stran. Vadnost řízení a nesprávné právní posouzení nelze spatřovati ani v tom, že nebyly připuštěny dukazy o tvrzení žalované, že firma C. zboží smluvené jakosti nevyráběla a na skladě neměla. Z těchto okolností nelze ještě s jistotou souditi, že by smlouva se strany žalobkyně splněna býti nemohla, a nevyplývá to zejména ani z té okolnosti, že v jiných případech zboží, firmou C. dodané, neodpovídalo smlouvě. Žalovaná netvrdí ani nemožnost plnění na straně žalobkyně, vytýká jen, že zboží, jež má firma C. dodati, není kokosové sádlo první jakosti, nýbrž obyčejné sádlo a označuje tuto vadu jako kvalitativní. Avšak žalovaná jest podle smlouvy povinna, za-

platiti kupní cenu napřed, před odesláním zboží a jest proto výtka vadnosti zboží, jak již procesní soud uvedl, předčasná. Ustanovení čl. 347 obch. zák. nelze tu užítí, poněvadž předpokládá, že zboží bylo odesláno, což se v tomto případě nestalo a před zaplacením kupní ceny nestane. Tvrzené vady zboží dosud nedeslaného neopravňují proto žalovanou k odstoupení od smlouvy. Výtka vadnosti zboží zůstává jí vyhrazena až po jeho odeslání. Dovolatelka popírá sice, že se zavázala platiti kupní cenu napřed, odvolávajíc se na obsah písemné smlouvy ze dne 15. listopadu 1920, která ovšem tohoto závazku neobsahuje. Žalovaná však tuto okolnost podle protokolu ze dne 21. prosince 1921 výslovně doznala a je proto její opačné tvrzení plané. Žalovaná dovozovala konečně právo, od smlouvy odstoupiti, též z té okolnosti, že prý zisk žalobkyně jest nepřiměřeným. Že by šlo o přemrštěnou cenu neb o řetězový obchod ve sporu tvrzeno nebylo. Prvý soud již poukázal správně k tomu, že jsou obě strany obchodníky ve velkém a že se na ceně shodly. Podle vlastního udání žalované má zboží, o něž jde, bursovní cenu a žalovaná nepřednesla žádných okolností, které by nasvědčovaly nějakému trestnému činu. I v tomto směru byla tedy věc po stránce právní správně posouzena a odvolání není odůvodněno.

Čís. 2158.

Právní povaha lesního společenstva. Nejde tu o osobu právnickou, nýbrž o spoluvlastnictví ve smyslu §u 825 obč. zák. a násl. Žalovalo-li společenstvo jako takové a nikoliv jednotliví jeho členové, jest je vyzvatí k opravě žaloby.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1923, R I 1322/22.)

Žalobu lesního společenstva ve V. procesní soud prvního stupně rozsudkem odmítl. Důvody: Soud zjistil nahlédnutím do rejstříku společenstev, že žalující »Waldgenossenschaft in W.« v rejstříku tomu zapsána není; dále zjistil, na základě souhlasného udání stran a předložených stanov, že nemovitosti ve vložce 1535 desk zemských zapsané (lesní majetek) jsou knihovním vlastnictvím 255 majitelů určitých domů ve V., kteří se spojili za příčinou racionelního obhospodařování těchto společných lesů, pak k vedení řádné správy a docílení trvalého a co možno nejvyššího výtěžku z lesů, ve smyslu §§ 825 a 1175 obč. zák. a utvořili společenstvo, označené jménem »Waldgenossenschaft in W.« že společnost tato se řídí stanovami, dle nichž správu společného majetku vede výbor na 3 léta volený, záležející z 12 členů a 6 náhradníků, který si volí ze sebe starostu, jeho náměstka, zapisovatele a kontrolora. Starosta zastupuje společnost na venek. Všecky listiny a dopisy podpisují starosta se zapisovatelem. Dle doložky na konci stanov, nebyly tyto stanovy dle výnosu místodržitelství z 30. července 1909 úředně potvrzeny, poněvadž prý tu nejde o žádný spolek a úředního potvrzení jich netřeba. Po těchto zjištěních považoval soud věc za zralou k rozhodnutí a nepřipustiv pro nerozhodnost provedení nabízených důkazů, žalobu